

כסלו אור

לימוד סדנאי לצוותי מורים במעגל השנה מבית "לב לדעת"

"כל זמן מאיר בתכונתו" (הראי"ה קוק זצ"ל)

רקע:

ימי כסלו הם ימים בהם היום הולך ומתקצר, ושעות החושך מתרבות. דווקא בתקופה זו מגיעים ימי החנוכה, שמלמדים אותנו את כוחו של נר קטן להאיר באור יקרות. אור הנר הוא גם ביטוי לאור פנימי, אור הנשמה. מתוך המפגש עם האור נתבונן גם על עצמנו ועל תלמידינו במבט מאיר.

למנחה: על מנת ליצור אוירה מיוחדת שתכניס את המשתתפים ללימוד המשותף, כדאי להחשיך את החדר ולפזר בו נרות ולהדליקם מבעוד מועד. כמו כן יש לצלם למשתתפים את מילות השיר והמקור מן השפת אמת, וכן לדאוג לאמצעי להשמעת השיר.

א. פתיחה:

נחשיך את החדר ונשב בו לאור נרות. במרכז המעגל נדליק נר לבן ונביט בו. נבקש מהמשתתפים לשתף באור קטן שזרח להם בימים האחרונים.

ב. מפגש עם השיר:

נחלק למשתתפים את מילות השיר "מזמור לילה" מאת לאה גולדברג. נקרא אותו יחדיו.

אפשר להזמין סבב התייחסויות ראשוני לשיר (בעזרת שאלות פתוחות כמו – 'מה שמעתם בשיר', 'מה תפס אתכם', 'מה בשיר גורם לכם להזדהות' ועוד כיו"ב), ואפשר לעבור להשמעתו (בביצועם של יונינה- בני הזוג יוני ונינה טוקייר. מדובר בשירת נשים, לתשומת לבכם)

נבקש מהמשתתפים במהלך ההאזנה לשים לב לביטויי האור והחושך כפי שהם מופיעים בשיר.

(בשיר מתוארת הסתרת כל המאורות- הכוכבים- "את כל הכוכבים טמן", הירח- "את הסהר עטף בשחור", השמש- "והבוקר... שק אפור מותניו יחגור", מקצה לקצה אין אף קרן אור. אל מול החושך הגמור בכל המרחב החיצוני, עולה הבקשה לאור פנימי- "הדליקה נא נר לבן באופל לבי השחור", האור הפנימי עתיד להאיר גם בחוץ- "מצפון ועד תימן יזרח האור")

מזמור לילה

מילים: לאה גולדברג
לחן: רבקה גוילי

את כל הכוכבים טמן,
את הסהר עטף בשחור
מצפון ועד תימן
אין קרן אור.

והבקר אלמן נאמן
שק אפור על מתניו יחגר,
מצפון ועד תימן
אין קרן אור.

הדליקה-נא נר לבן
באהל-לבי השחור,
מצפון ועד תימן
יזרח האור.

ג. דיון:

היכן נוכח החושך? מהו "נר לבן"? מה מעורר בכם הדימוי הזה? מיהו מושא הבקשה להדלקת האור? בימים בהם האור נעלם, מי בעיניכם הם "מדליקי אור" במציאות?

ד. כתיבה אישית

נבקש מהמשתתפים לכתוב את המשפט "הדליקה נא נר לבן" ולהמשיך את הבקשה- למי היא מופנית? (יכול להיות אדם מסויים או משהו בתוכי- זיכרון, תכונה, חוויה וכדומה) מהו הנר שהייתי רוצה שידלק בתוכי? נאפשר למי שמעוניין לשתף במעגל.

ה. לימוד

נלמד יחד את המקור הבא מאת ה'שפת אמת':
לאחר קריאת הדברים נזמין את המשתתפים להעלות תובנות ומחשבות מתוך הלימוד.
השפת אמת מתאר את הדלקת הנר כגילוי של אור הנשמה בעולם. כל איבר בגוף שמשתתף בקיום מצוה, מקבל דרך עשיית המצוה, אור מן הנשמה. דרך קיום המצוות מתמלא האדם בחיוניות שמקורה בנשמה, המחיה אותו תדיר.

רבי יהודה אריה ליב אלטר מגור,
שפת אמת ויקרא אמור תר"ס:

וצריכין להדליק הנר להמשיך אור הנשמה. דכתיב (משלי כ, כז) נר ה' נשמת אדם וכתיב (משלי ו, כג) נר מצוה ובמדרש (דברים רבה פרשה ד) אם אתה משמר את נרי אני משמר את נרך. כי כל מצוה מדבק אותו האבר בשורש הנשמה ויש בו קצת הארה מהנשמה יתירה. ועל זה כתיב (ויקרא יח, ה) אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כי עיקר חיות מהנשמה הנ"ל.

ו. דיבור בזוגות:

1. בהמשך לדבריו של השפת אמת על עשיית המצוות כחושפת ומאירה אור פנימי, ננסה לחפש דבר מה בעשייה שלנו בבית הספר שיכולה במבט ראשון להיראות חסרת חיות וחשוכה, ולמצוא בה אור, ניצוץ של הנשמה.
2. "הדליקה נא נר לבן" מההתבוננות בעשייה נעבור להתבוננות בתלמידינו. כל אחד יחשוב על תלמיד מסוים שקשה לו איתו וינסה להביט בו במבט מאיר, למצוא בו נקודת אור.

ז. אסיף

נזמין את המשתתפים לומר בסבב "מילה מאירה" למישהו מהיושבים בחדר (אין לחזור על אותו חבר צוות) וכך נפרד מתוך האור.

מזמור לילה

**מילים: לאה גולדברג
לחן: רבקה גוילי**

את כל הכוכבים טמן,
את הסהר עטף בשחור
מצפון ועד תימן
אין קרן אור.

והבקר אלמן נאמן
שק אפר על מתניו יחגר,
מצפון ועד תימן
אין קרן אור.

הדליקה-נא נר לבן
באהל-לבי השחר,
מצפון ועד תימן
יזרח האור.

© כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם

רבי יהודה אריה ליב אלתר מגור,
שפת אמת ויקרא אמור תר"ס:

וצריכין להדליק הנר להמשיך אור
הנשמה. דכתיב (משלי כ, כז) נר ה'
נשמת אדם וכתיב (משלי ו, כג) נר
מצוה ובמדרש (דברים רבה פרשה
ד) אם אתה משמר את נרי אני
משמר את נרך. כי כל מצוה מדבק
אותו האבר בשורש הנשמה ויש בו
קצת הארה מהנשמה יתירה. ועל
זה כתיב (ויקרא יח, ה) אשר יעשה
אותם האדם וחי בהם כי עיקר חיות
מהנשמה הנ"ל.